

การเขียนโครงร่างงานวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร. อภิญา รัตนมงคลมาศ

โครงร่างงานวิจัยเปรียบเสมือนการออกแบบงานวิจัย (Research Design) ให้ผู้อ่านหรือผู้พิจารณาได้เห็นทั้งรูปแบบในเชิงเนื้อหาและระเบียบวิธี (Methodology) ตลอดจนเทคนิคในการคิดออกแบบเนื้อหาและระเบียบวิธีอื่นจะนำไปสู่การสร้างคำตอบแก้ปัญหาวิจัย (Research Problem) และคำถามวิจัย (Research Question) ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้น คำตอบที่ได้นั้นอาจมีลักษณะทางการอธิบายเชิงสัมพันธ์ภาพของเหตุกับผล (Causal Explanation) หรือสร้างความรู้ในเชิงพัฒนาการ (Development of Knowledge) ให้กับคำถามวิจัย

	องค์ประกอบของ โครงร่างงานวิจัย	สาระหลักของแต่ละองค์ประกอบ	ขั้นตอนของการคิด
	ชื่อเรื่อง	- แสดงถึงประเด็นที่ผู้ศึกษาต้องการครอบคลุม - แสดงถึงคำถามในประเด็นเฉพาะที่ต้องการคำตอบ - แสดงถึงวิธีการได้มาซึ่งคำตอบ	- จะตั้งชื่อเรื่องได้ต่อเมื่อประเด็นและคำถามวิจัยชัดเจน - ไม่ควรตั้งชื่อเรื่องไว้วงหน้าถ้ายังไม่ชัดเจนกับตัวเอง
ส่วนที่ 1	1. <u>ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา</u>	- แสดงที่มาและที่จะไปของประเด็นที่จะศึกษา - แสดงมุมมองจนที่น่าจะหาคำตอบในประเด็นนั้น - แสดงความสำคัญของประเด็นและมุมมองจนที่น่ามาตั้งเป็นคำถามวิจัย - ลักษณะของความสำคัญคือการเปิดมุมมองใหม่ในประเด็นนั้น ๆ - คิดสาระหลักส่วนนี้ออกจะตั้งชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์โดยง่าย	- ต้องมีประสบการณ์ในประเด็นทางตรงหรือทางอ้อม - ชี้ให้ผู้อ่านเห็นความใหม่ของมุมมองด้วยการอ้างอิงเปรียบเทียบกับงานของผู้อื่นในอดีต (สำรวจวรรณกรรม)

	องค์ประกอบของ โครงงานวิจัย	สาระหลักของแต่ละองค์ประกอบ	ขั้นตอนของการคิด
	2. วัตถุประสงค์ของ การวิจัย	1. เพื่อแสดงความเป็นมาอย่างละเอียดของประเด็นที่เราต้องการศึกษาวิจัย เพื่อแสดงทิศทางของคำตอบที่เราต้องการ (เชิงเหตุผล เชิงพัฒนาการ) จากคำถามที่ตั้งขึ้น 2. เพื่อนำผลงานไปใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ (เช่น เป็นเงินบุกเบิก, เป็นงานแบบการมีส่วนร่วม, เป็นการทดสอบเครื่องมือ ฯลฯ)	- เป็นการวางแนวทางและเป้าหมายของการวิจัยให้ผู้อ่านได้รับรู้และผู้วิจัยไม่หลงทางในการสร้างแนวความคิดและการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย
	3. สมมติฐานของการ วิจัย	- เพื่อแสดงการคาดเดาส่งหน้าถึงคำตอบต่อคำถามวิจัยในเชิงสัมพันธ์ภาพของเหตุผล เช่น เพราะมี x ดังนั้นน่าจะเกิด y - วิธีทำวิจัยจึงต้องพิสูจน์ทั้งในเชิงตรรกะและค่าของความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลด้านเหตุและด้านผล (ข้อมูลของตัวแปรแต่ละชุด) - ถ้าคำถามวิจัยไม่เป็นไปเพื่อการพิสูจน์ใด ๆ ทางสถิติก็ไม่จำเป็นต้องตั้งสมมติฐาน ตั้งเพียงข้อเสนอเบื้องต้น (Proposition) ก็ยอมได้	- อาศัยประสบการณ์ทางทฤษฎีในประเด็นศึกษาและความเข้าใจหลักการหาคำตอบด้วยวิธีการเชิงนิรนัย (Deductive)
	4. ประโยชน์ของการ วิจัย	- เป็นการชี้ให้เห็นรูปธรรมที่จะเกิดขึ้นเมื่อเราทำตามแต่ละขั้นตอนของวัตถุประสงค์สำเร็จ	- ต้องชัดเจนกับตนเองว่าต้องการอะไรจากงานวิจัยนี้

	องค์ประกอบของ โครงงานวิจัย	สาระหลักของแต่ละองค์ประกอบ	ขั้นตอนของการคิด
	5. ขอบเขตของการ วิจัย	- เนื่องจากประเด็นปัญหาและคำถามวิจัยสามารถพิจารณาได้หลายระดับหลายพื้นที่ และจะใช้ระยะเวลาในการทำไม่เท่ากัน รวมทั้งทุนและศักยภาพที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงต้อง :- - กำหนดขอบเขตเนื้อหา ประเด็น - กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ (ถ้ามี) - กำหนดขอบเขตด้านระยะเวลาโดยแยกเป็น :- - ช่วงเวลาที่นำมาศึกษา, หรือ - ช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษา	- ประสพการณ์และการคิดเชิงกลยุทธ์ว่าควรทำแค่ไหน ภายใต้อะไร - ขอบจำกัดด้านทุน ด้านชีวิตประจำวัน ด้านการใช้งาน ด้านข้อบังคับทางการศึกษา
	6. นิยามเชิง ปฏิบัติการ	- เป็นการแปลงคำที่ใช้ในประเด็นปัญหาและคำถามวิจัยที่มีลักษณะเป็นนามธรรม มีภาวะสันนิษฐานสูง เช่น โลกาภิวัตน์ กระแส ฯลฯ มาสู่การตีความหมายเชิงรูปธรรม ตามที่ผู้วิจัยต้องการบ่งบอกโดยมีการอ้างอิงเอกสารที่ยอมรับกัน - เป็นการวางกรอบข้อตกลงในการตีความหมายร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้อ่าน	- ชี้ให้อ่านยอมรับกรอบที่กำหนดไว้ - จะนำไปสู่ความสะดวกในการตีความข้อมูล
ส่วนที่ 2	แนวคิด/ทฤษฎี/กรอบ ความคิดที่ใช้ในการ วิจัย	- เป็นการสร้างเข็มทิศไปสู่การหาคำตอบกับงานวิจัยโดยมีแนวคิดต่าง ๆ ทางวิชาการมารองรับ	- ชี้ให้เห็นถึงความสอดคล้องกันระหว่างคำอธิบายเชิงนามธรรมต่าง ๆ ในประเด็นที่เราจะศึกษากับคำตอบที่เราต้องการ - ชี้ให้เห็นการวางแนวทางทำความเข้าใจต่อการพัฒนาความรู้ในเรื่องที่เรา กำลังจะศึกษา

	องค์ประกอบของ โครงงานวิจัย	สาระหลักของแต่ละองค์ประกอบ	ขั้นตอนของการคิดและ เขียนองค์ประกอบ
		* การมีความคิด ทฤษฎี รองรับ จะทำให้ผู้ศึกษาไม่สับสนในการหาคำตอบและหาข้อมูลมาสนับสนุนคำตอบของตน - แสดงการมีความรู้ ความเข้าใจระหว่างรูปธรรมกับนามธรรม	
ส่วนที่ 3	1. ระเบียบวิธีวิจัย 2. ประเภทของการวิจัย 3. การเก็บข้อมูล	1. ระบุให้อ่านทราบประเภทของการวิจัย 2. เป็นตัวกำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล ประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ที่ต้องเป็นไปตามประเภทของการวิจัย - การวิจัยเชิงปริมาณ : ต้องการตอบ/ยืนยัน/ปฏิเสธ/คำถามวิจัยด้วยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในเชิงสถิติ - ต้องการตอบคำถามวิจัยประเภท “ทำไม?” และมีสมมติฐานประเภท X เป็นตัวการทำให้เกิด y - การวิจัยเชิงคุณภาพ : ต้องการมองความหลากหลายทางสังคมก่อนจะสร้างข้อสรุปหรือคำตอบต่อคำถามวิจัย - เก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (วิจัยเชิงปริมาณ) - เก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลหลัก, เข้าไปสังเกตการณ์ในพื้นที่, ทั้งผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์	- ถามตัวเองว่าถนัดการใช้เครื่องมือประเภทใดในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล - ระเบียบวิธีวิจัยต้องสอดคล้องกับคำถามวิจัย และขอบเขตการวิจัย - มีความสามารถในการแตกคำถามเป็นตัวแปรเพื่อหาหน่วยในการวิเคราะห์, ออกแบบสอบถาม, วางแผนการเก็บข้อมูลภาคสนาม และวิเคราะห์ผลการประมวลข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และแนวความคิดได้ - สุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา, ตั้งคำถาม ตามหน่วยที่ต้องการวิเคราะห์ (ประเด็น)

	องค์ประกอบของ โครงงานวิจัย	สาระหลักของแต่ละองค์ประกอบ	ขั้นตอนของการคิดและ เขียนองค์ประกอบ
	4. การประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล	- วิจัยเชิงปริมาณ : ประมวลผลด้วย computer และวิเคราะห์ด้วย SPSS Program - วิจัยเชิงคุณภาพ : จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน สัมภาษณ์ ทัศนะ แล้ววิเคราะห์ตามแนวทางเพื่อสร้างข้อสรุป	
5. การนำเสนอรายงาน ควรนำเสนอในรูปแบบของการเขียนเชิงอธิบาย สรุปประเด็นให้ชัดเจน มีภาพตาราง หรือ แผนภูมิ ฯลฯ ประกอบเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงรูปธรรม			